

JAARVERSLAG

2016

Koninklijke Vereniging van Gasfabrikanten in Nederland

Mei 2017

Jaarverslag 2016

Uit te brengen aan de algemene ledenvergadering d.d. 20 september 2017

<i>Inhoud</i>	<i>Blz.</i>
Bericht van het bestuur	
- Bericht van het Bestuur	2
- Jaarvergadering	3
- KVGN Symposia	3
- Bijeenkomsten Sectie Senioren	5
- Van Oostrom Meijjesfonds	5
- Nieuwsbrief en website	5
- International Gas Union-IGU	6
- Stichting IGU Gas Research Conferences-IGRC	6
- Stichting WGC2006	7
Overzicht ledenaantal, besturen en IGU-Commissies	8
Financieel verslag	
- Algemeen overzicht	
- Samenstellingverklaring van de Accountant	
- Balans per 31 december 2016	
- Staat van lasten en baten over het jaar 2016	
- Toelichting Algemeen, grondslagen voor de waardering van activa en passiva	
- Toelichting op de balans per 31 december 2016	
a. Activa	
b. Passiva	
- Toelichting op de staat van lasten en baten over het jaar 2016	
a. Lasten	
b. Baten	

Bericht van het Bestuur

KVGN, hèt platform voor de gaswereld

De Nederlandse gasassociatie KVGN is een vereniging voor spelers in de gaswereld zoals producenten, leveranciers, netbeheerders, bestuurders, specialisten, politici, beleidsmakers en regelgevers. KVGN heeft als doel het bevorderen van de belangen van de gas- en/of (duurzame) energievoorziening in Nederland en richt zich op kennisvermeerdering en uitwisseling van kennis en van ervaringen bij de leden op het gebied van de gas- en/of energievoorziening. KVGN vertegenwoordigt Nederland in de International Gas Union (IGU).

De energiemarkt is in beweging. Het doel is een klimaatneutrale energievoorziening in 2050. Dit heeft ook gevolgen voor de toekomstige rol van de Nederlandse gassector, zoals we bijna dagelijks merken. Bedrijven in de gassector zijn elk op hun eigen manier en vanuit hun eigen kracht bezig om de eigen positie opnieuw in kaart te brengen. Hierbij groeit de behoefte om in de diverse arena's van beleids- en beeldvorming een gezamenlijk geluid te laten horen. Uitgangspunt daarbij is dat de gassector kan helpen om de energietransitie te versnellen en om de energievoorziening betrouwbaar en betaalbaar te houden.

In 2016 heeft een aantal gasbedrijven het initiatief genomen om in samenspraak met stakeholders binnen en buiten de gassector te komen tot een agenda en actieplan op basis waarvan de Nederlandse gassector bijdraagt aan de overgang naar een klimaatneutrale energievoorziening. Deze zogenaamde GILDE-agenda (Gas In de Lange Termijn Duurzame Energiehuishouding) is tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst van KVGN in 2017 gepresenteerd. Ook is onder leiding van KVGN door verschillende bedrijven en organisaties binnen en buiten de gassector gewerkt aan een 'gasparagraaf' in het SER- Energieakkoord. In het licht van de transitie die we als samenleving doormaken is onder de gasbedrijven duidelijk behoefte aan een organisatie die op professionele wijze de belangen namens de Nederlandse gassector behartigt.

KVGN heeft hiervoor een goede uitgangspositie en bedrijven stimuleren deze nieuwe rol als belangenbehartiger. Het bestuur heeft de ambitie om hieraan samen met de leden verder invulling te geven. KVGN kan een nuttige rol spelen als vertegenwoordiger van de Nederlandse gassector. Het bestuur zet in op een vernieuwing van KVGN. Hiervoor wordt een actieplan ontwikkeld.

Het jaar 2016 werd afgesloten met een positief resultaat van € 1.508

Jaarvergadering KVGN

De Jaarvergadering vond op 15 september op uitnodiging van Alliander plaats in het nieuwe duurzame kantoorgebouw te Duiven. Tijdens de jaarvergadering werden de jaarstukken 2015 en de begroting 2017 goedgekeurd en vastgesteld. Daarnaast werd een voorstel goedgekeurd om in 2017 naast persoonlijke lidmaatschappen ook bedrijfslidmaatschappen aan te bieden. Bedrijven met meer dan twee leden krijgen vrijblijvend de mogelijkheid om een bedrijfsabonnement aan te schaffen, waarbij individuele lidmaatschappen onder de naam van het bedrijf worden gebundeld. Een bedrijfsabonnement geeft recht op enkele voordelen. Hoe uitgebreider het abonnement, hoe meer werknemers lid mogen worden, hoe groter de voordelen en hoe meer wordt bespaard op de administratieve lasten bij het desbetreffende bedrijf alsook bij KVGN.

KVGN Symposia

Op 13 januari 2016 werd de KVGN Nieuwjaarsbijeenkomst gehouden, voor de laatste keer in sociëteit De Witte. Sprekers tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst waren Klaus Schäfer, CEO van Uniper over de nieuwe samenstelling van het bedrijf en hun rol in de energietransitie. Hans Alders, de Nationaal coördinator Groningen, ging in op de problematiek en de maatschappelijke impact van de gaswinning. De Nieuwjaarsbijeenkomst werd afgesloten met een diner.

Bij de drie symposia die KVGN in 2016 organiseerde stond de rol van de gassector bij de Energietransitie centraal. Hoe bereiken we een energievoorziening die schoon is en tegelijkertijd betrouwbaar en betaalbaar blijft. Dat is de uitdaging waar we als samenleving voor staan.

Het symposium van 20 april ging over 'de nieuwe regels van het spel', oftewel hoe om te gaan met alle nieuwe regelgeving die de energietransitie met zich brengt. Voorafgaand aan het symposium konden de bezoekers genieten van het uitzicht op de 25^e etage van de Rabobank in Utrecht. Na het welkomstwoord van Coert Beerman, directeur Wholesale Nederland en Afrika van de Rabobank, heette ook KVGN Voorzitter GertJan Lankhorst de aanwezigen welkom. De eerste spreker, Wim Boonstra, chie economist bij de Rabobank ging in op de vraag of meer regelgeving ook voor betere regelgeving zorgt en vertelde over de lessen die de banksector hieruit heeft getrokken. Kees Cools, partner bij Booz & Company en hoogleraar Corporate Finance opende zijn presentatie met de prikkelende stelling dat als zeden ontbreken, wetten onuitvoerbaar zijn. En als de zeden toereikend zijn, wetten overbodig worden.

De laatste spreker, Paul Nillessen, Consulting Partner PWC, Energy & Utilities ging in op de impact van de regelgeving op de energietransitie. Na afloop van de presentaties werd in een "DWDD-setting" gediscussieerd over de verschillende onderdelen van de wet- en regelgeving, waarbij veel interactie vanuit de zaal was.

Het symposium van 15 september was aansluitend op de jaarvergadering en had als thema 'Innovatie en nieuwe businessmodellen'. Peter Molengraaf, Voorzitter van de Raad van Bestuur van Alliander verwelkomde de leden en bezoekers van het symposium. In zijn inleiding stelde hij dat de tijd dat gas-infrastructuur automatisch wordt aangelegd en vernieuwd achter ons ligt. Bij nieuwbouwwijken zien we dat er vaak al voor wordt gekozen geen gasnet aan te leggen. Dit betekent dat in de gebouwde omgeving steeds de keuze genomen wordt voor 'gas op maat'.

Na Peter was het de beurt aan Bert Stuij van RVO, die zijn presentatie begon met de cryptische titel 'Van tafelkleed naar buitenboordmotor'. Hij stelde dat de hoop en ambitie van de samenleving leidend moet worden voor de sector. Dit kan alleen leiden tot radicale veranderingen voor producten, 'market propositions', business modellen, partners en attitudes. De sector moet veranderen van een tafelkleed, dat er altijd is maar niet opvalt, in een buitenboordmotor die nodig is om de energietransitie in gang te zetten.

Vervolgens gaf Bert den Ouden van Berenschot een toelichting op een verkenning naar een CO₂ neutrale gastoekomst. De belangrijkste conclusie is dat volledige verduurzaming in 2050 mogelijk is, tegen beheersbare kosten. CO₂-vrij gas is hierbij wezenlijk met als belangrijke aandachtspunten: inzetbaarheid van groen gas, de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de noodzaak van gas voor de industrie.

Na deze sprekers was het de beurt aan drie 'jonge ondernemers' die duurzame toepassingen van (bio)gas inzetten voor de transitie, te beginnen met Robin Post van Torgas. Torgas bouwt een demonstratie-installatie die gas uit getorreficeerde (geroosterde) biomassa wint. De vergassingstechnologie is innovatief door de toepassing van zuivere zuurstof, hetgeen resulteert in een hoogcalorisch syngas, hoger rendement en minder kosten voor de gasreiniging en de methanisering.

Daarna ging het woord naar Martijn Theelen Business Developer bij Gasunie die deel uit maakt van het project 'Super kritische watervergassing', een nieuwe technologie die natte biomassa kan omzetten in gas. De omzetting vindt plaats in water bij hoge druk en temperatuur hetgeen resulteert in een snelle en vrijwel volledige afbraak en omzetting van organische bestanddelen naar gas. Doordat vrijwel alle organische bestanddelen worden omgezet in gas, levert het tot 50 procent meer gas dan bij andere vergisting. Tot slot Hans Leliveld van Microgen over de ontwikkelingen van een micro-WKK die geschikt is voor verschillende gassen en die in het buitenland al jaren wordt gebruikt. Is het nu de beurt aan de Nederlandse markt?

17 november vond deel drie van de drieluik over de energietransitie plaats. Onder de titel 'Wie betaalt de energietransitie' gaven drie sprekers hun visie op dit onderwerp. De presentatie van Hans van Cleef, senior sectoreconoom energie bij ABN AMRO had als titel "Na aardgas komt zonneschijn". Hierin gaf hij aan dat we niet voor één maar voor drie transitieën staan, te weten een economische, een aanbodgestuurde en een vraaggestuurde transitie. Als aanbeveling gaf hij de toehoorders mee dat aandacht voor energiebesparing bij zowel de consument als de industrie een belangrijk onderdeel is. Na Hans was het woord aan Martien Visser, Lector Energietransitie aan de Hanzehogeschool in Groningen. De titel van zijn presentatie was "De kosten van de energietransitie en de kansen voor de gasindustrie". Hij ging in op de onderzoeksresultaten die aangaven dat de CO₂ emissies sinds 1990 nog niet zijn gedaald en dat het behalen van de doelstelling voor forse vermindering van CO₂ pijn zal doen, maar niet onmogelijk is. Als laatste spreker kwam Ron Wit met zijn visie op de kosten van de energietransitie. Hij deed dit aan de hand van een aantal cases. Een case ging over de inzet van zon- en windenergie en hoe deze vormen van energie een gunstige invloed kunnen hebben op de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie.

Aansluitend op het symposium vond de tweejaarlijkse prijsuitreiking plaats van de Nederlandse Gasindustrie Prijs.

Prijswinnaars Nederlandse Gasindustrie Prijs 2016

Bijeenkomsten Senioren

Ook de Sectie Senioren manifesteerde zich door aantrekkelijke dagen voor haar leden te organiseren. De leden van de Sectie Senioren KVGn kwamen dit jaar twee keer bijeen en wel op 14 april en 3 november.

Het eerste bezoek op 14 april werd gehouden in het compressorstation van Gasunie te Wijngaarden. Onze KVGn Secretaris, Hansch van der Velden, heeft daarbij namens Gasunie een lezing gegeven over duurzame energievoorziening en Jan Kroos, chef van het Compressorstation gaf een lezing over het compressor station en verzorgde een rondleiding. De bijeenkomst werd afgesloten met een gezamenlijke lunch.

Op 3 november werd de bijeenkomst gehouden bij de Hanze Hogeschool Groningen op de locatie EnTranCe. Lector Wim van Gemert heeft zijn visie gepresenteerd op de toekomstige aardgasloze energievoorziening, de energiesystemen van de toekomst en over de waardeketen van waterstof. Daarna heeft hij ons rondgeleid over het EnTranCe terrein waar veel verschillende projecten op het gebied van toekomstige energievoorziening worden uitgevoerd. Ook deze bijeenkomst is afgesloten met een gezamenlijke lunch.

De bijeenkomsten van de Senioren KVGn blijven voor de oudere generatie gasmensen altijd interessant, hetgeen ook blijkt uit de enthousiaste reacties. Gestreefd wordt om de bijeenkomsten centraal in Nederland te organiseren vanwege de bereikbaarheid.

Van Oostrom Meijjesfonds

In het begin van de vorige eeuw heeft het bestuur van de VGN (onze vereniging was toen nog niet koninklijk; dat was pas in 1973) besloten een post op de begroting in te stellen en daarin geld opzij te zetten, waaruit weduwen van directeuren van gasfabrikanten maandelijks konden worden ondersteund, wanneer zij het geldelijk niet konden bolwerken. Aangezien het erelid dr. F. van Oostrom Meijjes zich hiervoor inzette, werd besloten als eerbetoon aan hem deze post de benaming "van Oostrom Meijjesfonds" mee te geven.

Dit fenomeen is geëindigd met de komst van de AOW. Het fonds is steeds als post op de KVGn-begroting blijven staan. In de jaren '90 is getracht hieraan de volgende bestemming te geven. Men heeft toen getracht "jonge mensen" scripties te laten schrijven en degene die dit het beste qua inhoud en presentatie deed, te belonen met een geldprijs. De leeftijdsgrens lag toen op 27 jaar. Echter, dit bleek een te lage leeftijd want niemand diende zich aan. Daarna is de leeftijdsgrens opgetrokken naar 35 jaar. Er waren toen twee kandidaten (Gasunie en VEGIN) die beide een prijs hebben gekregen. Het Bestuur betreurde destijds dat er slechts twee kandidaten waren van de 144 gasbedrijven en men besloot daarom de Van Oostrom Meijjesprijs niet door te zetten. Tot en met 2016 is de post op de KVGn-jaarrekening blijven staan en heeft het Bestuur besloten de middelen toe te voegen aan de bestemming vrije reserve.

KVGn Nieuwsbrief

Een belangrijk informatiemiddel is de wekelijkse KVGn-nieuwsbrief. Uit de reacties van onze leden kan worden opgemaakt dat deze digitale dienstverlening zeer op prijs wordt gesteld.

KVGn Website

In 2016 werd onze website in een nieuw jasje gestoken en voorzien van actueel nieuws over de branche. Net als op de 'oude' website is er voor onze leden een afgeschermd deel met relevante informatie en een presentatie van alle leden. Nieuw is dat leden op het afgeschermd deel een korte zakelijke biografie kunnen plaatsen.

International Gas Union

De International Gas Union (IGU) heeft ten doel het bevorderen van vermeerdering en verspreiding van kennis. Deze kennis betreft winning, bewerking, transport, distributie, marketing en milieuaspecten van (aard)gas. Niet te vergeten daarbij alle andere relevante onderdelen van de bedrijfsvoering in de bedrijfskolom van gas. De IGU vult deze functie in met name door het organiseren van een driejaarlijkse mondiale conferentie (World Gas Conference) en het fungeren als platform voor de internationale gasbranche.

KVGN is een van oprichters en Charter Member van de IGU. KVGN is daarmee de organisatie die de verbindende functie vervult tussen de nationale organisaties en de IGU. KVGN is in zekere zin ook het platform waar, niet alleen procedureel maar ook inhoudelijk, de wegen van nationale en internationale informatiestromen elkaar kruisen. KVGN is via haar vertegenwoordigers in de IGU het communicatiecentrum en coördinatiepunt. De coördinatie houdt onder andere in het afstemmen en vertalen van nationale prioriteiten in de inbreng in de IGU-organen.

Tal van vertegenwoordigers van Nederlandse bedrijven hebben daartoe gedurende de triënnia namens KVGN zitting in IGU commissies. Eén keer per jaar komen deze vertegenwoordigers bijeen om het werk in hun commissies te bespreken en af te stemmen.

Als voorzitter van KVGN heeft Han Fennema zitting in de Executive Committee, het hoogste orgaan van IGU. Daarnaast is hij lid van de ledenvergadering van IGU, de Council. Secretaris Hansch van der Velden neemt als deputy member deel aan de Executive Committee en is member in de Council. Gertjan Lankhorst heeft vanwege zijn nieuwe betrekking buiten de gasector zijn functie van 'IGU-Regio Coördinator Europe' ter beschikking gesteld. Marcel Kramer, oud-voorzitter KVGN, is 'IGU-Regio Coördinator Commonwealth Independent States-CIS'. Gedurende het huidige triënnium dat loopt tot 2018 vervult Ulco Vermeulen, Nederlandse Gasunie, het voorzitterschap van de 'Strategy commissie en is Hansch van der Velden, vice-voorzitter van de commissie 'Marketing and Communications'. Van 17 t/m 21 oktober 2016 was KVGN gastheer van de Council Meeting in Amsterdam.

De 27^e WGC zal plaatsvinden in juni 2018 in Washington DC. Zuid-Korea neemt daarna de voorzittershamer voor het triënnium 2018-2021 van de USA over.

STICHTING IGRC

De Stichting IGRC (International Gas Research Conference) heeft als doelstelling het mede organiseren van toekomstige IGRC's.

Het bestuur van de Stichting bestaat per eind 2016 uit de heren:

- ir. Han Fennema voorzitter (voorzitter KVGN en CEO NV Nederlandse Gasunie)
- drs. Hansch van der Velden, secretaris (Secretaris KVGN en Director Corporate Communications, NV Nederlandse Gasunie)
- drs. ing. Pierre M.G. Bartholomeus, lid (penningmeester KVGN en Director PMG Advisory)

Inmiddels is deze Stichting niet meer betrokken bij de organisatie van de IGRC-conferenties. De IGRC wordt tegenwoordig namelijk georganiseerd onder de vleugels van de IGU (International Gas Union). Van 24-26 mei 2017 vindt er een IGRC plaats in Rio de Janeiro, Brazilië met als thema: Natural Gas: Catalysing the Future.

Stichting WGC2006

De Stichting WGC2006 is een doorstart van de Stichting die in 2006 het IGU Wereld Gas Congres en Tentoonstelling heeft georganiseerd. De financiële resultaten van het congres en de tentoonstelling waren dusdanig dat de Founding Fathers van de Stichting (Energiezaak, N.V. Nederlandse Gasunie, GasTerra en KVG N) hebben besloten akkoord te gaan met een doorstart van de Stichting. De Stichting heeft daarbij als aangepaste doelstelling het bestemmen van het batig saldo van congres/tentoonstelling voor die activiteiten, die door het bestuur van de Stichting in voldoende mate worden geacht te sporen met (de geest van) de doeleinden van de "oude" Stichting WGC2006. Het bestuur van de stichting wordt gevormd door diegenen die zitting hebben in het bestuur van de KVG N. In 2016 heeft de Stichting WGC2006 de Nederlandse Gasindustrie prijs en de hosting van en deelname van de KVG N aan de IGU Council meeting ondersteund.

Overzicht Ledenaantal, Besturen en IGU committees

Ledenaantal

In het verslagjaar telde de vereniging:

Per 1 januari 2016:

Per 31 december 2016

* 2 ereleden	* 2 ereleden
* 201 leden	* 163 leden
* 43 seniorleden	* 40 seniorleden
in totaal 246 leden	in totaal 205 leden

Bestuur

De samenstelling van het bestuur per 15 september 2016 is als volgt, met daaraan toegevoegd het schema van aftreden:

	Aftredend in de Jaarvergadering
ir. Han Fennema	2017*
drs. Hansch van der Velden	2018*
drs. ing. Pierre Bartholomeus	2018
ir. Kees-Jan Rameau	2018
ir. Thijs Starink	2018*
ir. Peter Vermaat MBA	2017*
Ir. Jarmo Stoopman	2018*
drs. Flip van Koten	2019*
Fraser Weir MBA	2019*

* herbenoembaar

Bestuur Sectie Senioren:

ir. Daan Vlugt	voorzitter
ing. Rob Aptroot	secretaris
mr. Rob Doets	lid
ing. Wouter Kadijk	lid
ing. Peter Klein	lid

Vertegenwoordigingen per 31 december 2016 in de International Gas Union gedurende het triënnium 2015-2018

Council:

H. Fennema, Voorzitter KVG
J.H. van der Velden, Secretaris KVG
G.H.B. Verberg, Honorary President IG
R.C.A. Doets, Honorary Member IG
B. Panman, Honorary Member IG

Executive Committee:

H. Fennema, Voorzitter KVG

Contactpersonen/secretaris

J.H. van der Velden, Secretaris KVG

Voorzitter Committee "Strategy"

U. Vermeulen, Lid Raad van Bestuur Gasunie

Leden van de verschillende Committees:

Distribution

Michiel	Van Dam	Enexis
C.J.A. (Kees)	Pulles	KIWA Gas Technology
B. (Ben)	Lambregts	Liander Asset Management

LNG

Warner	Ten Kate	GasTerra B.V.
M.G.M. (Marcel)	Tijhuis	N.V. Nederlandse Gasunie
Winnifred	De Graaf	Shell
Meta	Van Veghel	Shell
W.J. (Wouter)	Meiring	Shell
B. (Bas)	Hoogendam	Vopak LNG Holding BV
S. (Sander)	Lemmers	Vopak LNG Holding BV
F.(Feikje)	Wittermans	Vopak LNG Holding BV

Marketing & Communications

Marcel	Hoenderdos	EBN
A.R. (Anja)	Hulshof	Energy Delta Institute
Geja	Popken	N.V. Nederlandse Gasunie
J.H. (Hansch)	Van der Velden	N.V. Nederlandse Gasunie

R&D & Innovation

P.M.G. (Pierre)	Bartholomeus	DNV GL Oil & Gas
-----------------	--------------	------------------

Storage

Mr	Kogdenko	Energy Delta
Marije	Wagter	GasTerra B.V.
Rein	Bolt	N.V. Nederlandse Gasunie

Strategic Communications TF

G.(Geert)	Greving	GasTerra B.V.
Ulco	Vermeulen	N.V. Nederlandse Gasunie

Strategy

F.L. (Floris)	Merison	GasTerra B.V.
J. (Jeanet)	Van Dellen	N.V Nederlandse Gasunie
U (Ulco)	Vermeulen	N.V Nederlandse Gasunie
B.(Martien)	Visser	N.V Nederlandse Gasunie
Sybre	De Jong	N.V Nederlandse Gasunie
J. (Joost)	Gottmer	Liander

Sustainability

E. (Elbert)	Huijzer	Liander
-------------	---------	---------

Transmission

Ben	Lambregts
-----	-----------

Utilization

G.H. (Gerard)	Martinus	GasTerra B.V.
Koen	Wiersma	N.V Nederlandse Gasunie

Work Force Development TF

Lisette	Poot	Delta Energy Institute
---------	------	------------------------